

STORTINGET

Innst. 135 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:19 S (2023–2024)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Ludvig Thorheim, Mathilde Tybring-Gjedde, Ove Trellevik, Liv Kari Eskeland, Aleksander Stokkebø, Erlend Svardal Bøe og Nikolai Astrup om en mer ambisiøs havvindpolitikk

Til Stortinget

1. Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen effektivisere konsesjonsprosessen for havvind, blant annet ved å vurdere om konsesjonssøknad og detaljert plan kan behandles parallelt, og ved å sette frister for saksbehandlingen i departementet.
- Stortinget ber regjeringen legge opp til en forutsigbar tildeling av nytt areal for havvind på minst 3 GW årlig fra 2025.
- Stortinget ber regjeringen gi NVE i oppdrag å inkludere flere områder for konsekvensutredning med mulig utlysning i 2025, hvorav minst ett av feltene ligger nord for Stad.
- Stortinget ber regjeringen inkludere Nordvest A for konsekvensutredning med mulig utlysning i 2025.
- Stortinget ber regjeringen lage en helhetlig plan for hvordan et fremtidig strømmnett til havs bør utvikles. Planen må se fremtidig havvindutbygging, forventet fremtidig kraftbehov, Statnetts nettutviklingsplan på land og elektrifisering av sto-

re punktutslipp i sammenheng.

- Stortinget ber regjeringen sørge for at Statnett har et tydelig oppdrag om å utarbeide en helhetlig plan for utbygging av et nordsjønett for havvind, herunder mandat til å jobbe med andre land i Nordsjøregionen for å se fremtidig havvindutbygging og nettutvikling i sammenheng.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, May Britt Lagesen, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og lederen Marianne Sivertsen Næss, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Aleksander Øren Heen, Gro-Anita Mykjåland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til Dokument 8:19 S (2023–2024) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Ludvig Thorheim, Mathilde Tybring-Gjedde, Ove Trellevik, Liv Kari Eskeland, Aleksander Stokkebø, Erlend Svardal Bøe og Nikolai Astrup om en mer ambisiøs havvindpolitikk. Komiteen påpeker at Norge trenger

mer fornybar kraftproduksjon i årene som kommer, dersom vi skal nå klimamålene og blant annet elektrifisere fastlandsindustrien og transportsektoren.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser til at Norge har svært gode forutsetninger for energiproduksjon fra havvind, og mener at havvind kan spille en viktig rolle i den økte kraftproduksjonen fremover.

Flertallet har merket seg at havområdene nord for Stad har et værsystem som skiller seg fra det som er i Nordsjøen, der mye av den europeiske havvindutbyggingen vil skje.

Flertallet mener, i likhet med forslagsstillerne, at en tidlig utbygging av områder nord for Stad vil kunne gi kraft som er etterspurt når det ikke er vind i Nordsjøen og omvendt, og dermed vil kunne virke stabiliserende og gunstig på det norske og europeiske kraftsystemet.

Flertallet merker seg at forslagsstillerne er opp-tatte av å bygge ut et nordsjønett for havvind. Flertallet viser for øvrig til statsrådets svarbrev, som ligger vedlagt denne innstillingen.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser til at utvikling av flytende havvind er et pionerarbeid. Dette flertallet mener det er positivt, og støtter at regjeringen for utlysningrundene 2025 har utvidet med feltene Sørvest F, Vestavind F og Vestavind B. Dette flertallet vil også understreke at utviklingen av havvind forutsetter en kunnskapsbasert prosess med grundige vurderinger av konsekvenser for miljø, marint liv og økosystemer. Dette flertallet vil i den sammenheng vise til at Stortinget har økt bevilgningene til forskningsprogrammer og NVE for å innhente nok kunnskap, noe som vil være viktig for legitimiteten knyttet til havvindutbygginger.

Samtidig vil dette flertallet understreke at Norges kyst har et markant værskillen som går ved Stad. Værs- og vindsystemer nord for Stad er forskjellige fra det man finner lengre sør i Nordsjøen, hvor det aller meste av havvind i Europa er planlagt utbygd. Vindressursene lengre nord langs norskekysten, herunder feltene tilhørende Nordvest- og Nordavindområdene i NVEs oversikt, kan vise seg svært verdifulle for kraftsystemet i Norge og Norden. Det kan potensielt påregnes store mengder fornybar kraftproduksjon samtidig med at kraftproduksjonen lengre sør i Europa er lav. Dette vil kunne ha en balanserende effekt på kraftsystemet og gi verdifull kraftproduksjon.

Dette flertallet viser til at regjeringen ikke har inkludert noen av NVEs foreslåtte områder nord for Stad for konsekvensutredning og utlysning i 2025. Dette kan vise seg å utgjøre et stort tap for den samlede utviklingen av havvind i Norge og være en konkurranseulemp for industri nord i landet, hvor utviklingen av havvind kan bli hengende etter. Dette må også ses i lys av planer for økt industriutvikling og kraftforbruk i Nord-Sverige, og synergier dersom man lykkes med en større samlet kraftproduksjon for disse regionene i nord som deler mellomlandsforbindelser.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gi NVE i oppdrag å inkludere flere områder for konsekvensutredning for havvind, med mulig utlysning i 2025, hvorav minst ett av feltene ligger nord for Stad.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti påpeker at en forutsetning for å realisere havvind i tide for å dekke et stort kraftbehov, er effektive konsesjonsprosesser. Disse medlemmer viser til at konsesjonsprosesser i dag tar for lang tid for søknader om alle former for ny kraftproduksjon, og mener derfor at regjeringen bør være i forkant og forenkle konsesjonsprosesser for havvind. Det vises i den sammenheng til NVEs rapport nr. 29/2023 Innspill til forvaltningsregime for havvind, hvor behovet for å behandle spørsmål parallelt og samlet understrekes av fagmyndigheten.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen effektivisere konsesjonsprosessen for havvind, blant annet ved å vurdere om konsesjonssøknad og detaljert plan kan behandles parallelt, og ved å sette frister for saksbehandlingen i departementet. Særlig mindre havvindprosjekter i tilknytning til elektrifisering av petroleumsanlegg bør forenkles og prioriteres.»

Disse medlemmer viser til at områder på Helgelandskysten var blant de første som ble utredet av NVE, og at det ble påpekt at det var færrest interessekonflikter her. Feltet Nordvest A er lagt utenom vandringsmønster for fisk, og anses som et modent område som man allerede har stor kunnskap om. Statnett har anslått at sentralnettet på land kan ta imot inntil 1 400 MW fra Nordvest A, som er lokalisert utenfor Helgeland og som fra før er et industri- og kraftsenter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen inkludere Nordvest A for konsekvensutredning for havvind, med mulig utlysning i 2025.»

Disse medlemmer mener det må være et mål at rikelig med ren og rimelig energi skal være et konkurransefortrinn for industri og næringsliv i Norge, og et gode for husholdningene. Disse medlemmer viser til at Norge trenger store mengder ny fornybar kraftproduksjon for å videreutvikle fastlandsindustrien og nå klimamålene. Her har Norge mange alternative teknologier, og havvind er en av dem. Norge har blant Europas beste havvindressurser, og dette vil kunne spille en viktig rolle for fremtidig kraftproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at en ambisiøs havvindpolitikk krever mer enn forutsigbarhet og et tydelig mandat for utvikling av nett til havs. Det betydelige behovet for private investeringer i havvind i Norge forutsetter forutsigbare og årlige tildelinger av nytt areal for havvind fra 2025 fra myndighetenes side.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge opp til en forutsigbar tildeling av nytt areal for havvind på minst 3 GW årlig fra 2025.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener en forutsetning for å håndtere økt og variabel kraftproduksjon er mer robust infrastruktur. En helhetlig nettløsning til havs står sentralt for utviklingen av havvind. Disse medlemmer mener at Statnett, i tillegg til å ha fått et utredningsoppdrag av eventuelle hybride nettløsninger fra produksjon i Sørvest F, må gis i oppgave å utarbeide en helhetlig plan for et nordsjønett. Disse medlemmer viser til at et nordsjønett kan bidra til å sikre langsiktig lønnsomhet i utbyggingen av norsk havvind, sett i sammenheng med forventet kraftbehov på land og elektrifisering av store punktutslipp i Norge. Disse medlemmer viser til at Statnett vil ha behov for et mandat til å jobbe sammen med andre land i Nordsjøregionen for å se fremtidig havvindutbygging og nettutvikling i sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage en helhetlig plan for hvordan et fremtidig strømnett til havs bør utvikles.

Planen må se fremtidig havvindutbygging, forventet fremtidig kraftbehov, Statnetts nettutviklingsplan på land og elektrifisering av store punktutslipp i sammenheng.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Statnett har et tydelig oppdrag om å utarbeide en helhetlig plan for utbygging av et nordsjønett for havvind, herunder mandat til å jobbe med andre land i Nordsjøregionen for å se fremtidig havvindutbygging og nettutvikling i sammenheng.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at Stortinget har vedtatt at utbygging av havvind skal gjøres på en måte som «sikrer svært lav eller positiv samlet naturpåvirkning over tid» og at man skal «sikre god miljøkunnskap for alle deler av havmiljøet i områder som er, og kan bli, aktuelle for norsk havvind», jf. vedtak 737 og 721 fra behandlingen av Innst. 446 S (2021–2022). Disse medlemmer forutsetter at disse vedtakene ligger til grunn for kravene som settes til konsekvensutredninger og nivået på budsjettbevilgninger til kartlegging og kunnskapsinnhenting. Det er viktig at regjeringen fortsetter å styrke arbeidet med å sikre god miljøkunnskap og at dette skjer raskt nok til at nødvendig kunnskap foreligger når tillatelse til utbygging skal vurderes.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt understreker at Stortingets flertall gjentatte ganger har satt høye krav til miljø, konsekvensutredning og sameksistens for havvindutbyggingen, og mener at å fremskynde åpning av havområder for havvindindustri i strid med faglige anbefalinger ikke er i tråd med dette.

Disse medlemmer viser til forslagsstillernes begrunnelse i Dokument 8:19 S (2023–2024), hvor det kommer flere påstander om området Nordvest A. Blant annet:

«Av områder egnet for flytende havvind er det Helgelandskysten som har færrest negative konsekvenser, ifølge NVEs Strategiske konsekvensutredning (2012).»

«Området Nordvest A utenfor Helgelandskysten er lagt utenfor fiskebankene og vandreamråder for fisk, etter å ha lyttet til fiskeriinteressene.»

Disse medlemmer viser til at området forslagsstillerne tar til orde for å åpne nå, ikke er det samme som er utredet i NVEs strategiske konsekvensutredning fra 2012 og som har vært diskutert lenge, og at dette klart kommer frem av NVE og direktoratsgruppens rapport

«Identifisering av utredningsområder for havvind» publisert i april 2023. Under «Vurderte områder som ikke er foreslått utredet» nevnes samtlige områder utenfor Helgelandskysten som var en del av utredningen i 2012, dvs. de to områdene Træna Vest og Trænafjorden–Selvær, samt området Nordøyen–Ytre Vikna sør for Helgeland. Disse områdene er lagt bort blant annet grunnet interessekonflikter, ifølge NVE.

Disse medlemmer understreker videre at området Nordvest A ikke er lagt utenfor vandreområder, tvert imot. Området overlapper med gytevandringen for NVG-sild. Det mangler kunnskap om hvilke konsekvenser et vindkraftverk til havs i dette området vil ha for vandring og rekruttering av NVG-sild, en bestand Norge forvalter sammen med andre land under havretts-traktaten. Havforskningsinstituttet utviser bekymringer for Nordvest A, og opplyser i rapporten Kunnskapsinnhenting for Sameksistens mellom fiskeri- og havvindsnæring fra september 2023 at støyproblematikk er særlig viktig for NVG-sild. Havforskningsinstituttet opplyser at sild har særlig god hørsel, slik at endringer i støynivået kan ha betydning for artens vandringsmønster både i og utenfor området. Fiskeri- og havvindorganisasjonene er også, gjennom sameksistensgruppen i samarbeidsforum for havvind, enige om å ta hensyn til vandringsruter. Dette framkommer blant annet i innspill fra Fornybar Norge, Havforskningsinstituttet, Norges Fiskarlag, Fiskebåt, DNV, Offshore Norge og WWF Verdens naturfond om tildeling av første fase av Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord.

Disse medlemmer mener dette underbygger at det blir feil å åpne et havvindområde mot faglige anbefalinger, på de misvisende premissene som Dokument 8:19 S (2023–2024) legger.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener det er viktig å sørge for et havvindområde i nord. Dette området må plukkes ut etter faglige kriterier, som sørger for minst mulig konflikt med kystfiske og naturverdier. Disse medlemmer er uenige med forslagsstillerne i at det på nåværende tidspunkt er tilstrekkelig kunnskap til å plukke ut nordvest A til utlysning.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne påpeker at Enova i dager et foretak som sikrer støtte til senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon av klima- og energiløsninger. Mandatet er særlig knyttet til å bidra til varige markedsendringer slik at løsninger tilpasset lavutslippssamfunnet på sikt blir foretrukket uten støtte. Disse medlemmer viser til at støtte fra Enova per i dag skal avlaste risiko og kostnader for de som er først ute med å teste nye løsninger. Disse medlemmer mener det er et gjentakende problem at Enovas støtte til

en del teknologiske løsninger som er avgjørende for det grønne skiftet, fases ut for tidlig. Dette er knyttet til Enovas mandat om at teknologi skal støttes til markedet er modent. Disse medlemmer påpeker at dette også gjelder prosjekter innenfor utviklingen av havvind.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen oppdatere Enovas mandat slik at havvindprosjekter med behov for støtte kan gis støtte utover begrunnelse i introduksjon av ny teknologi.»

Disse medlemmer viser til utfordringen med økte kostnader for utvikling og realisering av havvindprosjekter og mener dette bidrar til at havvindprosjekter knyttet opp mot elektrifisering av petroleumsinstallasjoner er en særlig god mulighet. Disse medlemmer mener kraftkjøpsavtaler med olje- og gassprodusenter samt delvis avskrivning under petroleums-skatteregimet sammen med kvotepris og økt CO₂-avgift vil kunne bidra til lønnsomhet i prosjektene – med sterkt redusert eller helt uten behov for differansekontrakter eller annen støtte fra staten.

Disse medlemmer mener det er avgjørende med en rettferdig konkurranse mellom prosjektene for å realisere dette potensialet. Flytende havvind er avhengig av både skala og konkurranse for å modne teknologien og få ned kostnadene. Disse medlemmer påpeker at mulighetene for kostnadsreduksjoner innen flytende havvind er betydelige – av DNV anslått til 2/3 fram mot 2050. Dette vil over tid kunne gjøre flytende teknologi konkurransedyktig med den bunnfaste.

Disse medlemmer mener det er viktig å legge til rette for et rammeverk som gjør det enklere å videreutvikle prosjekter for flytende havvind i en periode som ellers er preget av et krevende kostnadsbilde. Disse medlemmer mener det vil gi flere leverandører bedre muligheter med tanke på å utvikle kostnadseffektive og teknisk attraktive løsninger.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan aktører innen utvikling av flytende havvind sikres vilkår som gjør dem konkurransedyktige mot havvindprosjekter utviklet av petroleumsnæringen.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gi NVE i oppdrag å inkludere flere områder for konsekvensutredning for havvind, med mulig utlysning i 2025, hvorav minst ett av feltene ligger nord for Stad.

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen effektivisere konsesjonsprosessen for havvind, blant annet ved å vurdere om konsesjonssøknad og detaljert plan kan behandles parallelt, og ved å sette frister for saksbehandlingen i departementet. Særlig mindre havvindprosjekter i tilknytning til elektrifisering av petroleumsanlegg bør forenkles og prioriteres.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen inkludere Nordvest A for konsekvensutredning for havvind, med mulig utlysning i 2025.

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen lage en helhetlig plan for hvordan et fremtidig strømnnett til havs bør utvikles. Planen må se fremtidig havvindutbygging, forventet fremtidig kraftbehov, Statnetts nettutviklingsplan på land og elektrifisering av store punktutslipp i sammenheng.

Forslag fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen legge opp til en forutsigbar tildeling av nytt areal for havvind på minst 3 GW årlig fra 2025.

Forslag fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen sørge for at Statnett har et tydelig oppdrag om å utarbeide en helhetlig plan for utbygging av et nordsjønett for havvind, herunder mandat til å jobbe med andre land i Nordsjøregionen for å se fremtidig havvindutbygging og nettutvikling i sammenheng.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan aktører innen utvikling av flytende havvind sikres vilkår som gjør dem konkurransedyktige mot havvindprosjekter utviklet av petroleumsnæringen.

Forslag fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen oppdatere Enovas mandat slik at havvindprosjekter med behov for støtte kan gis støtte utover begrunnelse i introduksjon av ny teknologi.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:19 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Ludvig Thorheim, Mathilde Tybring-Gjedde, Ove Trellevik, Liv Kari Eskeland, Aleksander Stokkebø, Erlend Svardal Bøe og Nikolai Astrup om en mer ambisiøs havvindpolitikk – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 15. januar 2024

Marianne Sivertsen Næss

leder

Ola Elvestuen

ordfører

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1911-

30. oktober 2023

Representantforslag 19 S (2023-2024) om mer ambisiøs havvindpolitikk

Jeg viser til brev fra Stortinget av 18. oktober 2023 vedlagt representantsforslag 19 S (2023-2024) fra stortingsrepresentantene Bård Ludvig Thorheim, Mathilde Tybring-Gjedde, Ove Trellevik, Liv Kari Eskeland, Aleksander Stokkebø, Erlend Svardal Bøe og Nikolai Astrup. Representantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen effektivisere konsesjonsprosessen for havvind, blant annet ved å vurdere om konsesjonssøknad og detaljert plan kan behandles parallelt, og ved å sette frister for saksbehandlingen i departementet.*

Jeg er enig med representantene i at man bør legge til rette for en rask og effektiv utbygging av havvind i Norge. Regjeringen vil at Norge skal bli en ledende nasjon innenfor havvind, med en industri som utvikler og bygger vindkraftløsninger i toppklasse. Ambisjonen er å tildele områder for 30 GW havvindproduksjon innen 2040. Jeg vil bidra med effektive prosesser der hvor jeg kan påvirke tidsbruken. Vi har tatt flere grep for å legge til rette for mer effektive prosesser.

Olje- og energidepartementet (OED) arbeider allerede med å effektivisere konsesjonsprosessen for å korte ned tiden frem mot bygging av havvind og vurderer blant annet ulike alternativer for mulig samlet behandling av konsesjonsvedtak og detaljplan. I lys av regjeringens ambisjoner har OED bedt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Reguleringsmyndigheten for energi (RME) om bistand til vurderinger knyttet til forvaltnings- og konsesjonsregimet for fornybar energiproduksjon til havs. NVE og RME er blant annet bedt om å belyse innhold og innretning av konsesjonsprosessen og oppgavefordelingen

mellom OED, NVE og RME i forvaltningsregimet. Departementet vil følge opp dette arbeidet så snart som mulig.

I konkurransen om Sørliche Nordsjø II er det samtidig stilt flere krav for å sørge for at bare aktører med evne og vilje til å gjennomføre prosjektet på en effektiv måte, får delta. Prosjektplan er inkludert som et eget underkriterium hvor det kommer fram at søkeren må ha en god forståelse av hva som kreves for at prosjektet kan gjennomføres innen prosjektets rammer av tid, kostnad, ressursbehov og kvalitet. Differansekontrakten vil også inneholde flere krav til aktørene for å sikre nødvendig fremdrift i prosjektet.

Behandlingen av konsesjonssøknader kan være tidkrevende. En effektiv, men grundig behandling er viktig for legitimiteten til energimyndighetene og tillit til at avveiningen mellom ulike hensyn, herunder for eksempel miljø og sameksistens med andre næringer, som staten foretar i saksbehandlingen har vært gjenstand for grundig vurdering.

Saksbehandlingstiden vil variere med størrelsen og kompleksiteten av saken, og antallet saker til behandling hos energimyndighetene. Det er ikke gjennomført konsesjonsbehandling for produksjonsanlegg til havs ennå, og det er dermed vanskelig å angi konkret behandlingstid for disse.

Regjeringen har i de to siste budsjettene lagt opp til en historisk satsing som styrker energimyndighetene. Satsingen bidrar til å øke tempoet i utviklingen av havvind ved å bl.a. øke saksbehandlingskapasiteten i NVE, RME og OED og bidra til gjennomføring av strategisk konsekvensutredning for nye områder for havvind på norsk kontinentalsokkel.

Samlet sett mener jeg at disse grepene bidrar til å legge til rette for en raskere realisering av prosjektene, samtidig som vi sikrer en grundig behandling av hvert enkelt prosjekt.

På denne bakgrunn anbefaler jeg at Stortinget ikke vedtar forslaget om å sette frister for saksbehandlingen i departementet.

2. Stortinget ber regjeringen legge opp til en forutsigbar tildeling av nytt areal for havvind på minst 3 GW årlig fra 2025.

Tilgang til nytt areal og forutsigbare rammebetingelser er viktige forutsetninger for etablering av en havvindnæring i Norge. I april i år presenterte NVE 20 nye mulige områder for havvindproduksjon på norsk kontinentalsokkel. Olje- og energidepartementet inkluderer alle 20 områdene i det videre arbeidet. Departementet har gitt NVE i oppdrag å starte strategiske konsekvensutredninger av tre områder som kan være aktuelle for åpning og utlysning i neste tildelingsrunde, som er planlagt i 2025. NVE har også fått i oppdrag å starte strategiske konsekvensutredninger av de andre områdene som er aktuelle for utlysning fremover mot 2040. Denne utredningen skal være ferdig sommeren 2025.

Regjeringen planlegger deretter for jevnlig tildelingsrunder frem mot 2040. Etter den første tildelingsrunden vil det i tråd med Stortingets vedtak 706 (2021-2022) bli gjennomført en evaluering av prosessen med sikte på å identifisere læringspunkt og eventuelt gjøre justeringer. Det er viktig at utviklingen av havvind skjer gjennom god sameksistens med andre næringer og ved at det blir tatt hensyn til miljø og natur. Dette blir vurdert ved flere ulike punkter i prosjektutviklingen. Før et område blir åpnet blir det gjennomført en strategisk konsekvensutredning, der det blant annet blir gjort utredninger for biologisk mangfold på havbunnen, sjøpattedyr og sjøfugl.

Beslutninger om å åpne areal for utlysning må bero på grundige undersøkelser og et godt kunnskapsgrunnlag. De strategiske konsekvensutredningene er et avgjørende skritt i prosessen. Tilgang på areal bør også balanseres med kapasitetsutviklingen i leverandørkjedene og i strømmettet. Det tar tid å bygge opp kapasitet i konstruksjons-, sammenstillings- og installasjonsleddene. Areal bør tildeles aktører som har evne til å gjennomføre prosjektene innenfor fornuftige rammer av tid og kostnad. Det fordrer at tilstrekkelig kapasitet i leverandørkjedene er på plass og at det er kapasitet og mulige tilknytningspunkter i strømmettet. Hvis tilgjengelig areal blir tildelt for fort kan en havne i en situasjon med stillstand der aktørene ikke har mulighet til å føre prosjektene videre.

På denne bakgrunn anbefaler jeg at Stortinget ikke vedtar forslaget

3. Stortinget ber regjeringen gi NVE i oppdrag å inkludere flere områder for konsekvensutredning med mulig utlysning i 2025, hvorav minst ett av feltene ligger nord for Stad.

Jeg ønsker å lyse ut et prosjektområde for havvind i Nord-Norge så raskt som mulig. NVE leverte i april 2023, sammen med en direktoratsgruppe, et forslag til 20 områder som kan egne seg for havvind. Departementet inkluderer alle 20 områdene i det videre arbeidet og har bedt NVE om å gjennomføre en strategisk konsekvensutredning av Vestavind B, Vestavind F og Sørvest F med sikte på utlysning i 2025. Det gjennomføres også strategisk konsekvensutredning av de øvrige 17 områdene med sikte på eventuell åpning og tildeling i senere tildelingsrunder.

Til utlysningsrunden i 2025 anbefalte direktoratsgruppen at bare områdene Sørvest F og Vestavind F vurderes. Bakgrunnen er at områdene er utvidelser av de allerede åpnete områdene Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord. Det må gjennomføres en ny strategisk konsekvensutredning for å vurdere virkningene av kapasitetsutvidelsene ettersom den foreslåtte utvidelsen endrer forutsetningene i den strategiske konsekvensutredningen fra 2012 som åpningene av disse områdene var basert på. Men fordi områdene overlapper med arealer som allerede er åpnet og som det er innhentet mye kunnskap om, mener direktoratsgruppen at utredningen kan gjennomføres i tide til utlysning i 2025.

Stortinget har i vedtak 703 (2021-2022) bedt om at regjeringen sørger for at neste tildeling av havvindareal skjer senest i 2025 og blir en større utlysning. Olje- og energidepartementet har i tillegg bedt NVE om å inkludere Vestavind B i arbeidet fram mot utlysning i 2025.

NVE og resten av direktoratsgruppen fraråder at Nordavind- og Nordvestområdene inngår i arbeidet fram mot utlysning for 2025. Jeg deler denne vurderingen. Dette skyldes flere forhold. Områdene er mindre modne, det er kjente interessekonflikter og det er behov for mer kunnskap. For flere av områdene har det gjennom høring av program for strategisk konsekvensutredning kommet innspill om at områdene ikke bør inkluderes i det videre arbeidet av hensyn til sameksistens. NVE anbefaler derfor at disse områdene inngår i en totrinnsprosess hvor det først gjennomføres en strategisk konsekvensutredning der man innhenter fagkunnskap, systematiserer eksisterende data som har relevans for havvind, rangerer mellom områdene og belyser hva som må utredes, før en eventuell åpning. Jeg mener dette er viktig for legitimiteten til havvind at vi legger opp til gode prosesser.

For å nå utlysning i 2025 må strategisk konsekvensutredning og prosess for åpning gjennomføres i parallell. Utlysning krever også at en har ferdige prosjektområder med foreslåtte tilknytningsløsninger. Det innebærer at tilleggsutredninger som ellers ville blitt utført i åpningsprosessen, etter at strategisk konsekvensutredning er gjennomført, må gjøres nå. Dersom flere områder skal inkluderes i arbeidet frem mot 2025 må det utarbeides nytt utredningsprogram for den strategiske konsekvensutredningen. For å holde fremdriftsplanen frem mot 2025 har NVE allerede påbegynt anbudsprosessen for den strategiske konsekvensutredningen, og dette vil i så fall kunne måtte gjennomføres på nytt. Videre vil omfanget av fagrapporter øke og bearbeidelse av disse i etterkant vil ta lenger tid. I sum øker derfor sannsynligheten for at utlysningen ikke kan gjennomføres i 2025 slik Stortinget har forutsatt.

I forslag til statsbudsjett for 2024 foreslår regjeringen at det bevilges midler til å gjennomføre feltundersøkelser i områdene som er aktuelle for havvindutlysning i 2025. Dette er en del av åpningsprosessen og en helhetlig plan for naturkartlegging. Dette er ikke undersøkelser som er påkrevd for utlysning, men vil bidra til økt kunnskap om områdene og gi kunnskap om effekten av havvind. Undersøkelsene vil dekke naturmangfold over vann, på sjøbunnen og i havkolonnen. Det er usikkert om det vil være kapasitet blant leverandørene til å gjennomføre tilsvarende undersøkelser i flere områder i 2024. Dersom det er kapasitet, og undersøkelser skal gjennomføres, så vil budsjettbehovet øke. Dersom man gjør undersøkelser i hele det identifiserte området vil det sannsynligvis bli gjort undersøkelser i områder det ikke er aktuelt å lyse ut. Som en del av strategisk konsekvensutredning vil de identifiserte områdene reduseres i omfang basert på kunnskapen som hentes inn.

På denne bakgrunn anbefaler jeg at Stortinget ikke vedtar forslaget

Dersom Stortinget likevel vedtar forslaget vil det føre til et økt budsjettbehov til NVE, gjennomføring av strategiske konsekvensutredninger og eventuelle feltundersøkelser. Økt

budsjettbehov vil avhenge av hvilke, hvor mange og hvor stor del av områdene som inkluderes i det videre arbeidet og det eventuelt skal gjøres undersøkelser i.

4. *Stortinget ber regjeringen inkludere Nordvest A for konsekvensutredning med mulig utlysning i 2025.*

Olje- og energidepartementet viser til vurdering av forslag til vedtak 3.

Når det gjelder Nordvest A spesielt, så vurderer NVE at det er kjente utfordringer med nettilknytning, og at det vil være et omfattende behov for utredninger for å avdekke mulighet og hva som skal til for at vindkraft fra dette området kan knyttes til nettet. NVE har på nåværende tidspunkt ikke nok kunnskap til å si noe om hvilket eller hvilke deler av Nordvest-områdene som kan eller bør åpnes for havvind.

Jeg deler denne vurderingen fra NVE og anbefaler at Stortinget ikke vedtar forslaget.

5. *Stortinget ber regjeringen lage en helhetlig plan for hvordan et fremtidig strømmnett til havs bør utvikles. Planen må se fremtidig havvindutbygging, forventet fremtidig kraftbehov, Statnetts nettutviklingsplan på land og elektrifisering av store punktutslipp i sammenheng.*

Regjeringen arbeider med fremtidig havvindutbygging langs flere parallelle spor.

De strategiske konsekvensutredningene NVE har fått i oppdrag å utføre skal blant annet inkludere miljø- og samfunnsmessige forhold, virkninger for andre næringsinteresser, identifisere de mest sentrale potensielle konfliktene knyttet til de aktuelle områdene og belyse konsekvensene av vindkraftutbygginger i de identifiserte områdene. Utredningene skal vurdere om områdene egner seg for etablering av havvind med hensyn til utsiktene til lønnsom utbygging, vurderinger av nettkapasitet og behov for eventuelle tiltak i nettet på land. Det skal vurderes konsekvenser for kraftsystemet som følge av etablering av havvind i de ulike områdene, og hvilken rekkefølge åpning og tildeling av identifiserte områder bør skje ut fra et kraftsystemperspektiv. Vurderingene skal legge vekt på ivaretagelse av forsyningssikkerhet på kort og lang sikt og mulige utviklinger i kraftsystemet i Norge, Norden og Europa, herunder behovet for nettførsterkninger. Potensialet for samordnet nettilknytning med annen næring til havs skal vurderes.

Videre deltar Norge i samarbeidet North Seas Energy Cooperation (NSEC) som fokuserer på en helhetlig utvikling av havvind i Nordsjøen. Flere av våre naboland rundt Nordsjøen har allerede bygget ut havvind, og har store ambisjoner for fremtidig utbygging. Nettutbygging er en naturlig del av dette samarbeidet.

På denne bakgrunn anbefaler jeg at Stortinget ikke vedtar forslaget.

6. *Stortinget ber regjeringen sørge for at Statnett har et tydelig oppdrag om å utarbeide en helhetlig plan for utbygging av et nordsjønett for havvind, herunder mandat til å jobbe med andre land i Nordsjøregionen for å se fremtidig havvindutbygging og nettutvikling i sammenheng.*

Regjeringen vil legge til rette for en storstilt havvindutbygging som åpner for bruk av ulike nettløsninger. Det norske kraftnettet vil ikke kunne håndtere en så stor mengde kraft som ambisjonen på 30 GW havvindproduksjon utgjør. For å kunne innfri ambisjonen er det derfor en forutsetning at betydelige deler av den produserte kraften vil gå til andre land.

Departementet vil forskriftsfeste Statnetts rolle som systemansvarlig til havs. Regjeringen har besluttet å gi Statnett ansvaret for å planlegge nettet til havs, i tråd med retningslinjer gitt av departementet basert på innspill og dialog med havvindaktørene.

Lange ledetider for utvikling av nett gjør at det er behov for å starte planlegging av nettløsninger tidlig, spesielt for hybride løsninger. I brev av 30. juni 2023 ba derfor departementet Statnett om å starte utredning av eventuelle hybride nettløsninger fra produksjon i Sørvest F, som inngår i tildelingsrunden med utlysning i 2025. Det legges til grunn at eventuelle hybride nettløsninger skal bygges, eies og drives av Statnett. Brevet varsler at departementet vil komme med ytterligere avklaringer i andre halvår av 2023, herunder om behovet for planlegging av andre nettløsninger for 2025-runden.

Som del av dette oppdraget jobber Statnett med sine partnere i andre nordsjøland for å vurdere samarbeid om det tekniske mulighetsrommet og fremtidig kraft- og nettbehov.

På denne bakgrunn anbefaler jeg at Stortinget ikke vedtar forslaget.

Med hilsen

Terje Aasland

